

Kostenvoordeel door energiebesparing

Jan Voermans, PV

Op woensdagmiddag 13 december heeft Novem in samenwerking met het Praktijkonderzoek Varkenshouderij een studiemiddag "Kostenvoordeel door energiebesparing" georganiseerd. De opkomst van de genodigden uit de toeleverende industrie, de voorlichting en het onderwijs was groot. De discussie verliep zeer geanimeerd.

Na een korte inleiding door de heer van Melick (Novem) over het overheidsbeleid ten aanzien van het energieverbruik kwam varkenshouder ing. H. de Lange aan het woord. Op zijn bedrijfte Ommen werd voorheen weinig aan energiebesparing gedaan, omdat het aan inzicht ontbrak. Op het moment dat hij zich realiseerde dat zijn verbruik in de zeugenhouderij aanzienlijk hoger lag dan het Nederlandse gemiddelde, besloot hij zijn eigen werkwijze nog eens kritisch te beoordelen. Toen bleken er eenvoudige mogelijkheden te zijn om het energieverbruik terug te dringen. Zijn boodschap is dan ook verwerf inzicht in het gas- en elektraverbruik. De aanpassingen in de bedrijfsvoering komen dan vanzelf. Daarmee zijn geen of nauwelijks kosten gemoeid.

Dr. ir. C. van 't Klooster (IMAG-DLO) rapporteerde over de achtergronden en resultaten van natuurlijke ventilatie. Met dit systeem kan de minimumventilatie veel verder teruggebracht worden dan met de traditionele mechanische ventilatiesystemen. De regeling op CO₂-concentratie maakt in de winter een goede regeling mogelijk. Op deze wijze kan er niet alleen op elektra bespaard worden, maar vooral ook op de verwarmingskosten.

Ir. Th. van Loo (Multifan) wees er in zijn inleiding op dat ook met mechanische ventilatiesystemen momenteel de minimumventilatie teruggebracht kan worden. Intermittend ventileren en centraal ventileren zijn systemen die daarbij op de voorgrond treden. Met centraal ventileren zijn positieve ervaringen opgedaan. Met intermitterend ventileren in combinatie met een roterende waaier voor de menging van lucht bestaan in Nederland nog geen praktijkervaringen.

Ir. P. Geurts (PV) gaf een technische toelichting op de APF (Air Pathogen Free) -stal, zoals die momenteel op het proefbedrijf te Sterksel wordt gebouwd. Hoewel hier sprake zal zijn van extra energieverbruik is de vraag of dit gecompenseerd wordt door betere resultaten. Bij het APF-systeem is het doel om praktisch

alle stofdeeltjes met aanhangende ziektekiemen uit de binnenkomende lucht te verwijderen. De lucht wordt daarna zo geconditioneerd via verwarmen of koelen dat maar minimale hoeveelheden per afdeling nodig zijn. Dit betekent echter dat de luchtweerstand aanzienlijk hoger is, dus dat er meer energie nodig is per m³ lucht dan bij de normale ventilatiesystemen. Daarom wordt getracht om de ventilatiehoeveelheden zoveel mogelijk te beperken. In de loop van 1996 komen de eerste gegevens over de APF-stal beschikbaar.

Na de pauze kwam de milieuzorg aan de orde. Volgens ir. P. ten Have (CIOM) lijkt centrale mestverwerking een gepasseerd station. Er zijn mogelijkheden voor mestbewerking op boerdetijnniveau. Hij gaf een schets van de mogelijkheden en gaf daarbij een schatting van het extra energieverbruik. De meeste behandelingen, zoals filteren, beluchten en verdampen vergen veel energie. Omdat hier sprake is van een terugkerende kostenpost dient bij een eventuele keuze van een mestbehandeling daarmee terdege rekening te worden gehouden. Uit de discussie bleek dat er behoefte is om energiecijfers zo uniform mogelijk weer te geven aan de varkenshouders, zodat er ook een objectieve vergelijking mogelijk wordt.

Ir. J. Hendriks (PV) toonde aan dat er momenteel voldoende stallen beschikbaar zijn met een lage ammoniakemissie zonder dat daarin meer energie verbruikt wordt. Dat is met name het verschil met de Groen Label-stallen uit het begin van de jaren negentig. Beluchten, spoelen en schuiven vergen voortdurend energie, hetgeen bijdraagt tot extra kosten. Systemen die uitsluitend gebaseerd zijn op verkleining van het emitterend mestoppervlak en frequent uitmesten hoeven geen extra energie te vragen.

In de afsluiting stelde dagvoorzitter Ir. J. Voermans (PV) dat niet elke nieuwe ontwikkeling meer energie kost en dat er op de bedrijven gemoderniseerd kan worden, waarbij tevens bespaard kan worden op de kosten. ■